

KAPITULA

DIECÉZNY ČASOPIS SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA

4/2017

AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE

STRANA 2

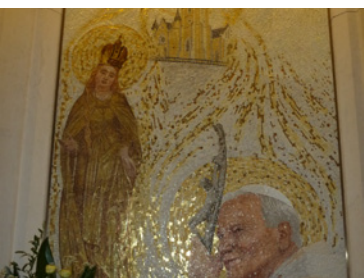
J. VOJTAŠŠÁK, „AR- SKÝ FARÁR S BIS- KUPSKOU MITROU“

STRANA 8

MOJE SPOMIENKY NA KARDINÁLA JO- ACHIMA MEISNERA

STRANA 11

LEVOČSKÁ PANNA MÁRIA V KRAKOVE

STRANA 22

EDITORIÁL

Milí naši čitatelia,

JUBILUJEME! Toto je 25. číslo, ktoré vychádza v krásnej jesennej atmosfére. V období, ktoré veľmi obľubujú turisti, fotografi, umelci a dúfam, že aj ostatní. Počasie je už poväčšine ustálené a príroda je pestrá a má úžasne ostré kontúry. Všetko sa nám javí jasnejšie.

V živote nášho časopisu 25-ka nechce byť jeseňou, aby sme pomaly pomýšľali na zimný spánok. Je etapou života, kedy sa cítime pri plnej sile a zdá sa nám, že sme stále len na štartovacej čiare. Prajem mu (tomuto časopisu) čoraz ostrejšie kontúry, aby ponúkal jasnú pravdu. Tiež mu prajem pestrosť, aby na jeho stránkach každý našiel potešenie i obohatenie.

Aby sme napomohli tomu poslednému, otvárame dnes novú rubriku s názvom Život, služba a výzvy mladých. Bližšie ju predstavujeme na nasledujúcich stránkach.

Zároveň chcem privítať pána Daniela Lysého, ktorý je novým členom redakčnej rady a bude sa k vám prihovárať aj prostredníctvom novej rubriky.

Prajem vám príjemné čítanie.

ZA REDAKCIU LUBOMÍR KRETT

OBSAH

- 2 EDITORIÁL
- 3 AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE
- 8 JÁN VOJTAŠŠÁK, „ARSKÝ FARÁR S BISKUPSKOU MITROU“
- 11 MOJE SPOMIENKY NA KARDINÁLA JOACHIMA MEISNERA
- 13 MUDR. FRANTIŠEK PETRÍK, ČLOVEK VEĽKÉHO SRDCA
- 15 KOSTOL SV. MARTINA V KATÚNI
- 16 KOSTOL SV. MARTINA V PODHORANOCH
- 17 EUCHARISTIA A KŇAZSTVO
- 20 ŽIVOT, SLUŽBA A VÝZVY MLADÝCH
- 22 LEVOČSKÁ PANNA MÁRIA V KRAKOVE
- 25 ÚPLNÉ ODPUSTKY
A „KORUNKA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA“
- 26 ZASVÄTENIE SPIŠSKEJ DIECÉZY PANNE MÁRII

KAPITULA
Diecézny časopis Spišského biskupstva 4/2017
E-mail: casopis@kapitula.sk

Šéfredaktor: Lubomír Krett
Redakcia:
Mons. Anton Tyrol, František Knapík, Róbert Neupauer, Lubomír Kaľavský, Luboslav Hromják, Lukáš Kutlák, Lukáš Stolárik, Daniel Lysý
Grafická úprava: Marián Jabrocký
Jazyková úprava: Mgr. Anežka Buriková
Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský biskup
5. 10. 2012 pod číslom 2311/12
Cenzor: Mons. Jozef Bielik
Titulná strana: Kostol sv. Martina, Vikartovce
Foto: Lubomír Kaľavský

AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE

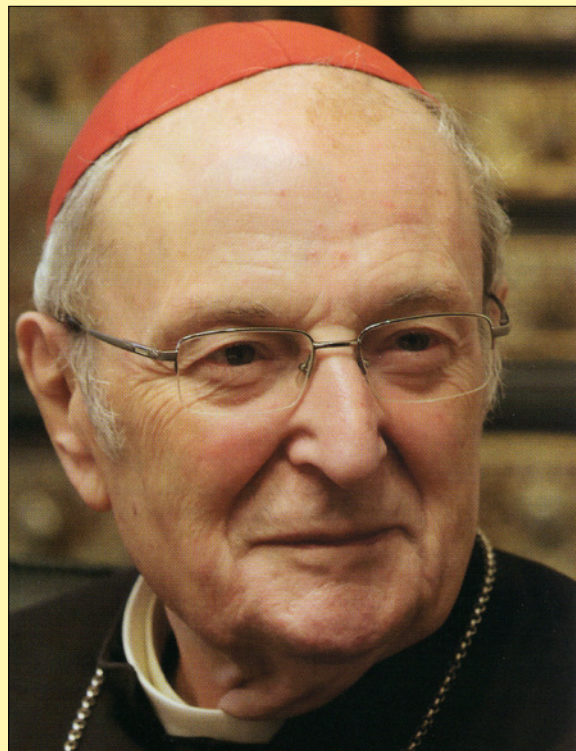
KARDINÁL MAURO PIACENZA V SPIŠSKEJ DIECÉZE

Začiatkom júla 2017 bola Spišská diecéza poctená vzácnou návštevou. Na pozvanie diecézneho biskupa Mons. Štefana Sečku pricestoval do Spišskej Kapituly J. Em. kardinál Mauro Piacenza, Veľký penitenciár Apoštolskej penitenciárie v Ríme. Sprevádzal ho jeho osobný sekretár Mons. Lubomír Welnitz, rodák zo Slovenska. Cieľom návštevy pána kardinála bola púť na Mariánsku horu v Levoči, kde bol v nedeľu 2. júla hlavným celebrantom a kazateľom. V závere svojej návštevy Spišskej diecézy si kardinál M. Piacenza prezrel Katedrálu sv. Martina v Spišskej Kapitule. Kontakty pána kardinála M. Piacenzu a jeho úradu so Spišskou Kapitulou sa v ostatnom čase intenzívne rozvíjajú. V septembri 2016 tu viedol prednáškový kurz pre spovedníkov a tohto roku, opäť v septembri, sa uskutočnil ďalší kurz pre spovedníkov. Na základe poverenia od Svätého Otca rozhodol pán kardinál o udelení plnomocných odpustkov pre slávenie Jubilejného roka sv. Martina, ktorý práve prebieha. ■

ZOMREL KARDINÁL JOACHIM MEISNER

V deň slávnosti svätých Cyrila a Metoda, 5. júla t. r. sme sa dozvedeli smutnú správu, že v ten deň náhle zomrel emeritný kolínsky arcibiskup kardinál Joachim Meisner. Zosnulý kardinál J. Meisner bol veľkým priateľom spišských diecéznych biskupov Mons. Františka Tondru a Mons. Š. Sečku, často navštevoval Levoču, Vysoké Tatry a najmä Spišskú Kapitulú. Spišskej diecéze, ako aj Katolíckej univerzite v Ružomberku výrazne pomáhal a značnými čiastkami prispel aj na opravu viacerých kostolov diecézy. Viackrát sa zúčastnil na púti do Levoče, niekoľkokrát navštívil aj kňazský seminár, bol hlavným celebrantom na odpustových slávnostiach v katedrále sv. Martina a v máji 2012 sa zúčastnil aj na pohrebe diecézneho biskupa Mons. Františka Tondru. Kardinál J. Meisner bol pochovaný v kolínskom dóme-katedrále, na pohrebe sa zúčastnil aj spišský diecézny biskup Mons. Š. Sečka v sprievode generálneho vikára a levočského pána dekana. ■

PAMÄTNÝ DEŇ BOŽIEHO SLUHU BISKUPA JÁNA VOJTAŠŠÁKA

Uprostred letných prázdnin, v sobotu 5. augusta bola v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule sv. omša z príležitosti pamätného dňa Spišskej diecézy. Dňa 4. augusta uplynulo 52 rokov od smrti Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka a pri tejto príležitosti sa v katedrálnom chráme slúžila sv. omša za účasti viacerých biskupov, kňazov a Božieho ľudu. Hlavným celebrantom bol nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák. V homílii hovoril o dvoch etapách života a činnosti Božieho sluhu: prvou bola starostlivosť o kňazov, učiteľov, rehole, katolícku

tlač, misie a charitu, a druhou etapou bolo hrdinské svedectvo viery počas internovania a nespravodlivého väznenia. Mons. V. Judák charakterizoval biskupa Jána Vojtaššáka ako mučeníka, „arského farára s biskupskou mitrou“. Homíliu nitrianskeho biskupa prinášame v plnom znení v tomto čísle. ■

SVÄTOMARTINSKÉ PÚTE ĎALŠÍCH DEKANÁTOV

V sobotu 19. augusta 2017 sa v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule stretli veriaci dekanátu Námestovo spolu so svojim novým pánom dekanom doc. ICDr. Milošom Pekarčíkom a kňazmi jeho dekanátu na púti v rámci Jubilejného roka sv. Martina. Hlavným celebrantom sv. omše bol emeritný biskup Mons. Andrej Imrich a kazateľom vsdp. Andrej Barnáš, farár v Mútnom. Po svätej omši, na ktorej sa zúčastnilo asi 500 veriacich a 14 kňazov, nasledovala modlitba za blahorečenie Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka, potom uctievanie relikvií sv. Martina a prehliadka historických priestorov biskupskej rezidencie v Spišskej Kapitule. Veriaci nezabudli navštíviť aj hrob biskupa Františka Tondru na miestnom cintoríne. Podobný program aj priebeh mala púť zákamenského dekanátu, ktorá sa uskutočnila v sobotu 16. septembra pod vedením pána dekana Mariána Pánika, dekana-farára v Babíne. Hlavným celebrantom bol opäť pán biskup Mons. Andrej Imrich a kazateľom vsdp. Cyril Hamrák, farár v Zákamennom. Pri tejto sv. omši bolo zároveň vzývanie Ducha Svätého na začiatku nového akademického roka na Teologickom inštitúte v Spišskej Kapitule. ■

VZÁCNA NÁVŠTEVA NA BISKUPSKOM ÚRADE

Na území Spišskej diecézy už desaťročia účinkuje Spoločnosť laického apoštolátu sv. Vincenta Pallottiho, členovia ktorej spravujú farnosť Smižany a diecéznu Svätýňu Božieho milosrdenstva v Smižanoch. V stredu 30. augusta 2017 navštívil viceprovinciál tejto spoločnosti a člen provinciálnej rady z Warszawy páter Waldemar Pawlik, SAC, aby diecéznemu biskupovi Mons. Štefanovi Sečkovi predstavil nového delegáta Provincie Krista Kráľa a sv. Cyrila a Metoda na Slovensku pátra Dariusza Latuszeka, SAC. Obidvoch hostí sprevádzal doterajší delegát, páter Vladimír Peklanský, SAC. Diecézny biskup pri tejto príležitosti vyjadril vďačnosť Spoločnosti laického apoštolátu a informoval ich o svojich očakávaniach v rámci svojich priorit pre duchovný život diecézy. ■

DRUHÝ ROČNÍK KURZU PRE SPOVEDNÍKOV

S peknou iniciatívou prerokovať niektoré otázky spovednej praxe a riešiť rozličné situácie vo svedomí veriacich ľudí prišli pred rokom členovia Bioetickej subkomisie pri Konferencii biskupov Slovenska. Pre tento cieľ si pozvali na Slovensko Veľkého penitenciára z Ríma, J. Em. kardinála Maura Piacenzu, v sprievode ďalších odborníkov na spomínané otázky. Výsledkom bolo vydarené sympóziu, ktorého sa zúčastnilo okolo 120 účastníkov. Tohto roku, v dňoch 5. – 7. septembra sa preto uskutočnil druhý ročník toho istého podujatia s novými hosťami aj témami. V prvej časti sympózia prednášal prelát Krzysztof Nykiel, regens Apoštolskej penitenciárie v Ríme. Prednášky boli venované najmä typológii niektorých právnych prípadov v spovednici a apoštolského listu pápeža Františka *Misericordia et misera*. Druhú časť sympózia viedol prof. José Noriega z Pápežského inštitútu Jána Pavla II. pre štúdium manželstva a rodiny v Ríme. Prof. J. Noriega sa zaoberal úlohou spovedníkov, ktorí majú v spovednici počúvať, viesť dialóg, posúdiť a rozhrešiť, vždy s cieľom sprostredkovať Božie milosrdenstvo a nádej. ■

PREZENTÁCIA KNIHY

Na Katolíckej univerzite v Ružomberku sa v stredu 4. októbra 2017 uskutočnila prezentácia nevšednej knihy s názvom *Kuriéri Božieho slova. Skúsenosť a dar*. Knihu napísal poľský autor Marian Szczepanowicz a publikoval v nej rozličné výpovede svedkov, priamych účastníkov tajného prenášania náboženskej literatúry počas desaťročí totalitného režimu na Slovensku. Zasluhou a s pomocou Ústavu pamäti národa, sekulárneho inštitútu Fatima a spišského diecézneho biskupa Mons. Štefana Sečka a ďalších, ako aj s pomocou poľských priateľov a vďaka materiálom, ktoré poskytla manželka autora knihy, pani Barbara Szczepanowiczová, vyšla táto kniha aj v slovenskom preklade.

Významnou okolnosťou vydania knihy je fakt, že kniha vyšla v roku 100. výročia mariánskych zjavení vo Fatime. Na prezentácii sa zúčastnili biskupi Mons. Štefan Sečka zo Spišskej Kapituly a vладыka Milan Šášik z Mukačeva, pápežský prelát František Novajovský, zástupcovia Ústavu pamäti národa, katolíckej univerzity a ďalší. Na prezentácii viackrát zazneli výzvy zbierať svedectvá od tých ľudí, ktorí počas totality tajne prenášali cez hranice a rozširovali náboženskú literatúru na Slovensku. ■

ZOMRELI KŇAZI MONS. P. JANÁČ, J. HLAVČÁK, M. MIKULA

V ostatných mesiacoch si Pán Boh povolal spomedzi nás viacerých kňazov Spišskej diecézy. V nedeľu 12. marca 2017 zomrel Mons. Pavol Janáč, ktorý bol mimoriadne známy najmä v oblasti filozofie a katechetiky. Vyučoval v Spišskej Kapitule a v Ružomberku a dlhé roky pracoval aj v pastoračii. K jeho najväčším zásluhám patrí vedenie kolektívu autorov Spišského katechizmu v totalit-

ných časoch. Vsdp. Ján Hlavčák, ktorý zomrel 3. septembra 2017, bol mimoriadne skúšaný životnými okolnosťami vo svojej túžbe stať sa kňazom. Preukázal však obdivuhodnú vytrvalosť a bol vysvätený za kňaza až v júni 1990 vo veku 66 rokov! V pastorácii pôsobil ešte plných 12 rokov a posledné roky života prežil v Kňazskom dome na Spišskej Kapitule. Vsdp. Michal Mikula pochádzal z Košickej arcidiecézy, ale celý život bol v službách Spišskej diecézy. Pracoval na viacerých miestach regiónu Spiš, bol sudcom diecézneho tribunálu a členom kňazskej rady. Nech dobrý Pán Boh bohato odmení svojich kňazov a udelí im večnú slávu v nebi. ■

BISKUPSKÝ VIKÁR PRE KATECHÉZU

Spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka v snahe o zintenzívnenie a prehĺbenie katechetickú službu v Spišskej diecéze zriadil dňa 1. októbra 2017 nový úrad biskupského vikára pre katechézu a katolícke školstvo. Novým biskupským vikárom sa stal ThDr. Viktor Pardeľ, PhD., doterajší riaditeľ Katechetického úradu v Spišskej Novej Vsi. Biskupský vikár V. Pardeľ bude mať v kompetencii komplexnú starostlivosť o cirkevné školy v Spišskej diecéze, o pastoráciu žiakov a učiteľov na týchto školách a o všetky otázky súvisiace s riadnym fungovaním cirkevného školstva v diecéze. Pochádza z Liesku na Orave, za kňaza bol vysvätený v roku 2003, teológiu študoval v Spišskej Kapitule, doktorandské

štúdium absolvoval v Krakove a v Košiciach. Od roku 2011 je riaditeľom Diecézneho katechetického úradu Spišskej diecézy. Novému pánu vikárovi k jeho ustanoveniu srdečne blahoželáme a vyprosujeme hojnú Božiu pomoc pri plnení jeho poslania. ■

MONS. ANTON TYROL
GENERÁLNY VIKÁR

BRÁNY SEMINÁRA SÚ OTVORENÉ AJ CEZ PRÁZDNINY

Ani počas letných prázdnin sa brány seminára nezatvárajú. V júni 2017 kňazský seminár privítal predstavených kňazských seminárov z Čiech, Moravy a Slovenska, aby sa stretli a vzájomne si vymenili skúsenosti a postrehy z formácie nových kňazských povolání. Následne začiatkom júla sa konala tradičná púť Ordinariátu OS a OZ SR na Mariánsku horu v Levoči. Všetci účastníci našli zázemie na pôde seminára.

Pokračovali sme stretnutím rodín, ktoré organizoval náš kňaz Róbert Neupauer pre rodiny z celého Slovenska. Nemohol chýbať už dlhoročný miništrantský tábor a tiež tábor pre slovenské deti v Rumunsku v Gemelčičke a Novej Hute. Koniec júla využili deti z Lendaku na usporiadanie farského tábora. Vyvrcholením letných prázdnin bol kurz pre spovedníkov, ktorý sa už po druhýkrát konal na Spišskej Kapitule v priestoroch seminára. Zúčastnilo sa ho niečo vyše 120 účastníkov, kňazov i bohoslovcov zo všetkých slovenských diecéz. ■

JOZEF HOLUBČÍK
VICEREKTOR KŇAZSKÉHO SEMINÁRA

NA PÚTI MURÁŇ-LEVOČA AJ PÚTNICI Z NAŠEJ DIECÉZY

Tento rok sme sa prvýkrát oficiálne ako Komisia pre mládež v Spišskej diecéze zapojili do púte Muráň-Levoča. Rozhodli sme sa pridať k pútnikom v polovici putovania a pripojili sme sa v tretej deň púte v Hranovnici. Hoci nás nebolo veľa (osem mladých pútnikov), tento zážitok ostane poznačený hlboko v našich srdciach. Témou púte bola evanjeliová výzva *Nebudte ustarostení o zajtrajšok* a výborne sa nám hodila. Až vtedy, keď si človek uvedomí, že je pútnikom, začne chápať, čo je to odovzdanosť a dôvera v Prozreteľnosť. Na Mariánsku horu sme teda dorazili v sobotu pred otvára-

cou sv. omšou s pocitom vďačnosti a „archou“ plnou úmyslov, ktoré sme celý čas niesli so sebou. Budúci rok sa chystáme zapojiť znova a srdečne pozývame všetkých mladých zažiť neopakovateľnú radosť z putovania, ktoré v takejto podobe existuje už 26 rokov pod záštitou Združenia kresťanských spoločenstiev mládeže. ■

MKLUB – STAN PRE MLADÝCH I PREZIDENTA

Komisia pre mládež v Sp. diecéze (KPM) aj v tomto roku pripravila opäť stan pre mladých pútnikov počas púte na Mariánskej hore. Tento stan – Mklub – býva tu každý rok postavený len preto, aby sa v ňom stretlo množstvo mladých ľudí (no nielen mladých) a aby sa dozvedeli, čo všetko v našej diecéze robia KPM a mládežnícke spoločenstvá, alebo aby sa aspoň občerstvili teplým čajom, ktorý tradične pripravili Sestry Božského Vykupiteľa. Počas tohtoročnej púte boli súčasťou programu prednášky hostí Dušana Škurly, Filipa Orlovského a sr. Teodózie SCSC. Činnosť KPM v úvode predstavil jej riaditeľ Luboš Laškoty. Vyzdvihol najmä službu mladých spoločenstiev v oblasti dobrovoľníctva a budovania duchovnej identity medzi mládežou. Stan počas soboty a nedele navštívilo asi 300 pútnikov. Milým prekvapením pre mladých bolo stretnutie s pánom prezidentom SR Andrejom Kiskom, ktorý sa v Mklube prihovoral mladým osobne a vyzval ich, aby žili a prinášali Božie Slovo do celej našej spoločnosti. Chceme sa veľmi pekne poďakovať všetkým tým, ktorí prispeli k tomu, aby Mklub mohol na Mariánskej hore stáť aj tento rok a aj takýmto spôsobom pomáhať v pastoračii mládeži. ■

„DESAŤDŇOVKA“ V DIECÉZNEJ ANIMÁTORskej ŠKOLE

Azda najočakávanejšou časťou každého ročníka diecéznej animátorskej školy je tzv. „desaťdňovka“ na konci prvého roka. Počas desiatich dní mladí, nielen z našej diecézy, zažívajú radosť, spoločenstvo, blízkosť Boha a obnovu ducha.

Hneď v deň príchodu sa účastníci dozvedeli témy vzdelávania a formácie: počúvanie Božieho hlasu, evanjelizácia, komunikácia v spoločenstvách, práca so skupinkou a osobný manažment. Celkom 44 mladých spolu s 15-timi animátormi si vypočulo všetky tieto témy na prednáškach od animátorov a vzácných hostí, z ktorých niektoré stále rezonujú v ušiach DAŠ-károv: láska a odpustenie sú rozhodnutia, Boh už nepíše na kamenné tabule, ale do nášho srdca, Ježišov príchod ako náprava Adamovho hriechu: prišiel nás učiť milovať Boha a blízkych. Neskôr si zúčastnení mohli vyskúšať osvojené vedomosti pri vedení vlastných skupiniek, ktoré tvorili ich spoluúčastníci. Súčasťou sústredenia bola tiež dobrovoľná brigáda, pri ktorej mladí zveladili Centrum Premeny i jeho okolie. V čase voľna čakal na účastníkov bohatý oddychový program v podobe športových aktivít, ako napríklad futbal či lezecká stena, alebo aj radosné večery. ■

DANIEL LYSÝ
KOMISIA PRE MLÁDEŽ, VAŽEC

JÁN VOJTAŠŠÁK, „ARSKÝ FARÁR S BISKUPSKOU MITROU“

Pri jednej pravidelnej televíznej súťaži, na ktorej sa zúčastňujú známe tváre zo šou biznisu spolu so študentmi jednotlivých našich univerzít, značná časť prítomných, na moje veľké prekvapenie, nevedela vysvetliť termín dedovizeň. Boli ponúknuté štyri varianty: mohol to byť domov dôchodcov, televízor pre seniorov, dedičstvo, alebo vozeň s elektrickým napájaním. Iba jeden z troch súťažiacich určil správny význam, že je to dedičstvo, ako ste iste správne tušili. Z prítomných študentov to bolo len 64 %.

Toto slovo, podľa Slovníka slovenského jazyka, značí hodnoty, ktoré prechádzajú z pokolenia na pokolenie. Myslí sa predovšetkým zdedený majetok, pozostalosť po rodičoch, ale aj získané gény a duchovné hodnoty, teda hodnoty minulosti, na ktoré nadväzujeme. Vyznievalo to, akoby títo mladí ľudia nič neočakávali od predchádzajúcich generácií a svedčí to, o. i., žiaľ, aj o nedostatku historického povedomia či vedomia duchovného bohatstva.

Dnes, keď si pripomíname vyznávača a trpiteľa za svoju vernosť k Cirkvi, biskupa Božieho sluhu Jána Vojtaššáka, z príležitosti jeho 52. výročia odchodu z tohto sveta, nechceme zabudnúť na vzácne dedičstvo, ktoré plynie z jeho životného odkazu.

Život a hodnotenie jeho činnosti možno rozdeliť na dve etapy. V prvej sa prejavil ako starostlivý pastier Božieho ľudu v Spišskej diecéze v rôznych službách, od r. 1920 ako diecézny biskup. Staral sa o dobrú prípravu kňazov, veľmi mu záležalo na príprave učiteľov pre cirkevné školy, ktoré horlivo stavali. Do diecézy povolal mužské i ženské rehole, podporoval katolícku tlač, ľudové misie, staral sa o charitatívne diela, navštevoval diecézu ako starostlivý otec a jeho pôsobenie malo celoslovenský prienik.

Ako biskup často náboženskú činnosť spájal s národnou tak, aby pritom neuškodil jednej či druhej. Pri vyhlásení samostatného Slovenského štátu povzbudzoval veriacich: „V mene Pána budujme svoj spoločný dom, Slovensko: Základy tohto spoločného

domu len tak budú pevné a stále, ak mu dáme za základný kameň Boha. Nezarmucujme sa, že sme malým národom a malým štátom... My sme zdravý a silný národ. Nechceme darovaného chleba, lebo nie sme mrzákami a žobrákmi. Pracovali sme v minulosti, chceme statočne pracovať i v budúcnosti...“

Právom Janko Silan napísal pri jeho 25-ročnom jubileu biskupskej vysviacky (13. 2. 1946): „V stretnutí s Vaším skvúcim jasom, apoštol slovenský náš svätý, ktorý už za nás – svoje deti vzdorovať viete týmto časom a Vaša sláva všetkým sieti veriacim nám a tiež kňazom.“

V druhej časti jeho života, najmä od r. 1950, keď bol internovaný a následne odsúdený do väzenia, čo pri jeho veku 74 rokov znamenalo doživotie, sa prejavil ako opravdivý vyznávač a martýr Katolíckej cirkvi.

FOTO: LUBOMÍR KRETT

Akoby bol tušíl, čo sa s ním stane. Prof. Ladislav Hanus spomína, že keď slávili jeho sedemdesiatku (1947), po latinsky ho pozdravil veľprepošť a biskup, slovami Žalmu 137, odpovedal: „Na brehu babylonských riek, tam sme sedávali a plakali, keď sme si spomínali na Sion. Na vrby tejto krajiny vešali sme svoje citary. Lebo tí čo nás zajali, žiadali od nás spevy a tí čo nás trápili, žiadali veselosť: zapievajte nám nejaké piesne sionské. Akože môžeme spievať pieseň Pánovu v cudzej krajine“ a skončil. To boli slová jeho rozlúčky: „Akože môžeme spievať pieseň Pánovu v cudzej krajine“, tak nazval rodnú vlasť: cudzia krajina.

Žiaľ, predtucha bola oprávnená. Veď z poverenia prezidenta E. Beneša, povereník školstva Ladislav Novomeský 15. septembra 1945 dal inštrukcie, aby boli odvolaní biskupi, ktorí sa previnili proti slovenskej národnej cti a proti Česko-Slovensku. Mali to byť predovšetkým biskupi: J. Vojtaššák, M. Buzalka, A. Škrábik a E. Nécsey. Jediným dôvodom mali byť ich politické aktivity počas prvej Slovenskej republiky. Aj keď sa to nepodarilo, tentoraz predsa biskupa J. Vojtaššáka a M. Buzalku ešte v r. 1945 internovali a Ján Vojtaššák bol väznený 7 mesiacov. Na sviatok Panny Márie Sedembolestnej 15. septembra 1950 príslušníci tajnej polície vtrhli do rezidencie biskupa, večer, uprostred jeho modlitby breviára. Siedmi

muži ho naložili do auta. Ocitol sa v najobávanejšej väznici Ruzyň v Prahe. „Honem svlédnkout své hadry,“ zaznel krik bachára. „Tady máte Vaše nové biskupské insígnie.“ A hodili mu väzenský mundúr a dreváky. Začalo sa dlhé trinásťročné väzenie, začal sa život mučeníka.

Počas vyšetovania si vytrpel praktiky vyšetovacích metód socialistického väzenia. Absolvoval množstvo vypočúvaní, kde používali neludské metódy bitia a kopania. Mučili ho aj niekoľkohodinovým ponižujúcim vystavovaním v chlade v nahote tela. Mučili ho psychicky. Ktokoľvek čo len nazrie do svedectiev, ktorým bol počas života vystavený, zostane hlboko dotknutý nad neveriteľnou krutosťou jeho mučiteľov a zároveň nad obdivuhodnou vnútornou silou tohto trpiteľa.

„Hrozný je komunistický fanatizmus“, vzdychol aj neskôr v poznámkach utýraný biskup. A hoci nerád o tom hovoril, pri istej príležitosti poznamenal: „Zaobchádzanie s človekom horšie ako s najšpinavejšou onucou...“ A pri inej príležitosti: „Cestou do Leopoldova sme prenocovali v Ilave. Dostal som sa na celu s tromi mláďencami. Strážnik, ktorý nás v cele zatváral, pýtal sa každého na meno. Keď som sa pomenoval, dozorca, ktorý ma nikdy nevidel a ani ja jeho, skoro sa za hlavu chytil so slovami: ‚Vojtaššák, tá sviňa? Chlapci, aby ste tomu starému do rána

všetky vlasy na hlave vytrhali.‘ Alebo iný v Leopoldove hodil mi surovo do tváre: ‚A vy ešte veríte, a vy sa ešte modlíte?‘“ Keď vo Valdiciach na protest začal hladovku, náčelník väznice na neho kričal: „Co chcete dosáhnout? Čekáme, až tady chcípnete.“

Bola to hrôza, každodenné ponižovanie, trápenie. Roky, dlhé roky. A neponižovali ho len na Pankráci, pri vyšetrovaní v Leopoldove, či Valdiciach. Ponižovali ho v novinách, tendenčných publikáciách, rozhlase... ako vlastizradcu a niektorí ho ponižujú aj dnes, keď mu pripisujú nepravdivo arizáciu, či politickú angažovanosť v oblasti, kde nemal vplyv, či možnosť rozhodovania.

Báli sa aj jeho tieňa. Boja sa ho aj po smrti, jeho odkazu.

Napriek tomu, sme o tom presvedčení, že prípad biskupa J. Vojtaššáka bude zavŕšený ešte jedným procesom. Procesom kanonizačným, cirkevným procesom blahorečenia. Podobne ako v iných prípadoch na Slovensku, biskupov: Pavla Gojdiča, Vasila Hopku, Metoda Dominika Trčku, či rehoľnej sestry Zdenky Schelingovej a o pár týždňov Títa Zemana.

Výsledkom tohto procesu by bolo uznanie zo strany Cirkvi, že jeho život a svedectvo, utrpenie z lásky ku Kristovi a k Cirkvi; tiež, že toto utrpenie bolo spôsobené z nenávisťi k samotnej viere. Toto „uznanie“ Cirkvi však neslobodno vnímať ako akési dostatočné ocenenie post mortem. On takéto „ocenenia“ už nepotrebuje. Dostal, úfame, už najvyššie ocenenie svojich zásluh a večnú slávu od zvrchovanej Božej spravodlivosti. Blahorečenie by bolo v prvom rade veľkým darom pre Slovensko, pre nás všetkých. Naozaj potrebujeme ho mať na oltári, aby sme si uvedomovali hodnotu našej viery, aby sme si ju zachovali!

Pozrite! Náš veľký básnik Milan Rúfus si spomína, že v kamennom sedliackom dome jeho starej mamy, v jeho prednej izbe, na čelnej stene povedľa obidvoch okien viseli dva obrazy. Boli s náboženským motívom. Tajomstvo obrazu však vrcholilo týmto: stačilo, aby stará mama na jeho ráme čím-si pohla – a nemý obraz ožil, ozval sa a začal hrať hymnu „Hrad prepevný“. A roky išli a boli to roky dobré, pretože ľudia i veci boli spoľahlivo na svojich miestach a už svojím trvaním nás ubezpečovali, že je všetko v poriadku. Až raz prišiel sovietsky vojak, ktorému sa zapáčil hrací strojček. Vybral ho, ale obraz nepoškodil. Po rokoch sa dostali obrazy k nemu. Viseli vyše dvadsať rokov v jeho drevenici v Jánskej

doline na Liptove. „Avšak navštívili moju drevenicu „zastudené“ deti tohto času... Celkom vecne usúdili, že by za tie dva obrazy mohli niečo utržiť a prisvojili si ich...“

Prečo o tom hovorím? Tento privátny príbeh udivuje ma hĺbkou podobenstva, nesmiernym významovým presahom a priamo artikulovateľným odkazom: Strážte si svoj hrad, chráňte si obraz svojho Boha pred nečistými prstami času... Nedajte sa pomýliť povrchovými zmenami. Čas aj naďalej rabuje v ľuďoch a okráda ich o obraz Boha v nich... Ak kedysi stačilo zdediť ten obraz, zavesiť si ho na čelnú stenu a občas z neho zotrieť prach, v tomto čase si ten obraz ešte navyše musíte nepretržite strážiť. I sami pred sebou, pretože čas je vo vás, čas, to ste aj vy. Čas, v ktorom neexistencia Boha zdá sa čoraz väčšej časti ľudstva pravdepodobnejšia, než jeho existencia. Nevieam, či si na prázdne miesto po dvoch ukradnutých obrazoch ešte niečo zavesím. Viem však, že prázdno po nich bude mi nepretržite pripomínať iné desivé, hlučné, hysterické prázdno: duchovné prázdno tejto civilizácie... Bez hradu nebolo by ani podhradie. Chráňte si teda svoj Hrad, aby On mohol chrániť vás... (Milan Rúfus: Epištoly staré i nové, 1992).

Áno, naše dejiny tvorili vynikajúci ľudia, preto je našou povinnosťou zachovať si ich v pamäti, na ne nezabúdať, ale si ich pripomínať, vracat sa k ich morálnym a duchovným odkazom, k myšlienkam a túžbam... Lebo boli hýbateľmi, usmerňovateľmi a obrancami ľudu i národa v zápase o kultúrnu, myšlienkovú a morálnu zrelosť, kultúrno-historický obzor i morálny profil v zmysle učenia Cirkvi. Oni z minulosti k nám aj dnes hovoria, napomínajú, pripomínajú, nútia sa zamýšľať. Oni predstavujú stále mravné a duchovné hodnoty.

Áno, naša dedovizeň, naše nezničiteľné a trvalé dedičstvo, spočíva predovšetkým v duchovných hodnotách, ktoré nám zanechali naši otcovia vo viere.

V tomto zmysle nás vedie úctivý pohľad na obeť život spišského biskupa – „arského farára“ s biskupskou mitrou. Ďakujeme Všemohúcemu Bohu za jeho životný heroický príklad a vyprosujeme si aj my silu, aby sme žili verne „podľa povolania, ktoré sa nám dostalo“.

+ MONS. VILIAM JUDÁK
NITRIANSKY DIECÉZNY BISKUP

MOJE SPOMIENKY NA KARDINÁLA JOACHIMA MEISNERA

Som rehoľná sestra z Kongregácie Milosrdných sestier Svätého Kríža a pracujem na Biskupskom úrade v Spišskej Kapitule. Chcela by som sa s našimi čitateľmi podeliť o osobné spomienky, ktoré mám za ostatných päť rokov na veľkého človeka, pána kardinála Joachima Meisnera.

S pánom kardinálom Joachimom Meisnerom som sa spoznala v deň pohrebu otca biskupa Mons. Františka Tondru, dňa 10. mája 2012 na biskupskom úrade. Keď sa pán kardinál dozvedel o smrti biskupa Františka Tondru, ihneď sa rozhodol pricestovať na jeho pohreb. V spišskej katedrále bol vtedy hlavným celebrantom zádušnej svätej omše a zúčastnil sa aj na pohrebných obradoch.

Bola som týždeň po vážnej operácii a kvôli veľkej pooperačnej rane som mala obviazané hrdlo. Bola som v kuchyni, keď tam vošiel pán kardinál spolu s generálnym vikárom. Zastavil sa pri mne a s úprimným záujmom chcel vedieť, čo sa mi stalo. Pán generálny vikár mu všetko prekladal do nemčiny a pán kardinál, spolicítiac so mnou, ma požehnal a rozlúčili sme sa.

Na druhý deň ráno telefonovali z Kolína nad Rýnom. Volal jeho osobný tajomník Mons. Oliver Boss a oznámil, že pán kardinál ráno vo svojej súkromnej kaplnke slúžil svätú omšu za zdravie sestry Damiány. Tento veľký človek si na mňa spomenul! A to nebola jediná svätá omša, ktorú otec kardinál za mňa slúžil.

Stretli sme sa ešte niekoľkokrát na biskupskom úrade, ale predovšetkým sme sa za seba modlili. Mal veľký záujem o môj zdravotný stav, ale aj o môj duchovný život. Stal sa mi veľkou oporou nielen pre zvládnutie mojej nepríjemnej diagnózy, ale bol mi živým príkladom aj pre môj zasvätený život. Povzbudzoval a upriamoval ma na hlbokú kontempláciu Krista.

Udržovali sme aj písomný kontakt. V jednom z listov mi napísal: „Dbajte vo svojom duchovnom živote na disciplínu. Žite v Božej prítomnosti. Mod-

litba nech je na prvom mieste. Každodenná modlitba svätého ruženca Vás naučí byť ľudsky múdrou.“

Keď v roku 2014 znovu navštívil Spišskú Kapitulú, pri osobnom stretnutí mi podal do rúk svoj premodlený drevený ruženec a poprosil ma, aby som vzala ruženec do rúk a v duchu vložila do každého zrnka všetky svoje prosby, bolesti a svoju túžbu byť zdravá. Chvíľu bolo ticho a povedal: „Všetky vaše úmysly si teraz beriem so sebou do Kolína a tam sa budem za ne na tomto ruženci modliť.“

Vždy mám na pamäti jeho slová: „Budúcnosť s Bohom je oveľa viac, ako prítomnosť a minulosť spolu!“ Jeho život, to bola cesta od Boha k Bohu. Neustále. Jeho nábožnosť a pokora boli baštou proti zlu. Zvonku i zvnútra. Bol múdry, činorodý, odvážny, verný, pokorný, milosrdný a láskavý. Jeho tvár nikdy nebola unavená a znechutená.

Často sa v listoch zmieňoval, aby som milovala chorých, trpiacich a chudobných a pomáhala im svojou modlitbou. Aj on nosil všetkých chorých a chudobných vo svojom srdci a bol najšťastnejší vtedy, keď im mohol pomôcť, keď mohol prejavíť svoju štedrosť. A jeho štedrosť bola bez hraníc. Hovorieval: „Ludská pomoc mi nestačí, stále musí zasahovať Boh a on mi dáva zmysel!“

Keď sa mi diagnóza zhoršovala a musela som podstúpiť ďalšie operácie, jeho modlitba ma stále sprevádzala. Vtedy som dostala od neho list, v ktorom bola povzbudivá myšlienka: „Damiána, Pán sa o Vás postará podľa miery Vašej dôvery!“ A ja som verila, že Boh ma uzdraví a zachráni. V ďalšom liste mi pán kardinál napísal: „Stal som sa kňazom a biskupom, ovplyvnený a posvätený Ježišovými ranami. Patrí k obdivuhodným darom môjho života, že Ježiš si ma použil pri svojom kríži a že ma poctil svojím utrpením.“ Tieto slová zazneli aj na jeho pohrebe v Katedrále sv. Petra v Kolíne nad Rýnom, keď čítali jeho duchovný testament z 25. marca 2011.

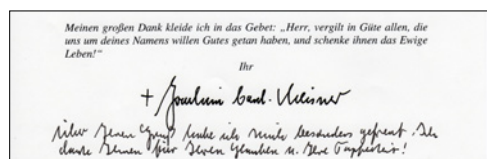
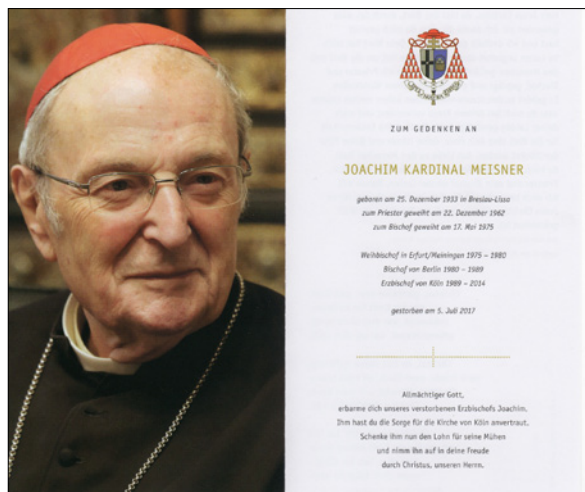
Pán kardinál Joachim Meisner bol mužom vynikajúcej viery, čistej nábožnosti, vrelej lásky a hlbokkej nádeje. Lásku ku Kristovi nikdy nepovažoval za remeslo. Pestoval kultúru radosti, úsmevu a krásy, a vedel to dobre využívať vo svojej pastorácii. Hovorieval: „S Bohom máme vždy budúcnosť. Položme svoju hlavu, často tak ubolenú a stiesnenú, na Majstrovo milujúce Srdce.“

Správa o smrti tohto šlachetného človeka ma naplnila hlbokou bolesťou. Akým životom žil, takou smrťou aj zomrel. Jedna z posledných jeho myšlienok, ktorú mi napísal, bola: „Žite z viery v nášho Pána Ježiša Krista a pozerajte sa mu stále do Jeho presvätej Tváre!“ Odišiel od nás s pohľadom na Krista a modliac sa breviár, s otvorenými očami šiel v ústrety milému Bohu.

Verím, že teraz žije v nebi ako veľký štedrý darca podľa Božského Srdca. Pôsobí ďalej svojím príhovorom za nás všetkých. Som vďačná Bohu, že som mohla spoznať tohto vzácneho človeka a ďakujem za jeho krásne svedectvo viery.

Drahý otec kardinál Joachim Meisner, boli ste pre mňa vzácnym človekom a veľkým biskupom. Stále na vás pamätám a budem pamätať vo svojich modlitbách. Prosím, prihovárajte sa za mňa a za celú Cirkev u nášho nebeského Otca.

SR. DAMIÁNA VIHONSKÁ

Kardinál Meisner si želal, aby mu do rakvy dali biskupský kríž (pektorál, na obr.), pretože si ho osobitne vážil. Kríž je z hladkého dreva, ktoré pochádza z jeho rodiska pri poľskom meste Wroclaw. Na drevenom kríži je nápis AMOR EXTASIM FACIT (láska prechádza do kontemplácie). Uprostred kríža je v nefrite (drahokam) vyobrazený Boh Otec, ktorý drží ukrižovaného Syna a Duch Svätý je znázornený líniami krídel.

MUDR. FRANTIŠEK PETRÍK, ČLOVEK VEĽKÉHO SRDCA

„DÁVAJTE A DAJÚ VÁM: MIERU DOBRÚ, NATLAČENÚ, NATRASENÚ, VRCHOVATÚ VÁM DAJÚ DO LONA“ (LK 6, 38).

PROGRAM ŽIVOTA FRANTIŠKA PETRÍKA,
KTORÝ OD NÁS NÁHLE ODIŠIEL 19. OKTÓBRA 2016.

František Petrík pochádzal z malej dedinky Ptičie pri Humennom. Narodil sa ako najstarší z piatich súrodencov do rodiny poctivých, pracovitých rodičov. V dobe totality študoval na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole v Humennom a neskôr medicínu na Lekárskej fakulte v Košiciach. Ako hovoria jeho deti, ocko bol rebel – aktívny v podzemnej Cirkvi, vo vysokoškolskom spoločenstve okolo otca Urbanca, bol vylúčený z vysokoškolského internátu za šírenie náboženskej literatúry a hrozilo mu aj vylúčenie z fakulty. Bol sledovaný štátnou bezpečnosťou a počas vyšetrovaní a vypočúvaní tajnej polície vždy nebojácne a neústupne obhajoval vieru. To, aký bol Fero Petrík už ako študent, dokresľuje jedna príhoda: V roku 1968, v čase, keď to politická situácia dovoľovala, išiel na stretnutie so Svätým Otcom Pavlom VI. do Ríma, ale namiesto skúšky z patológie poslal skúšajúcemu profesorovi z Ríma pohľadnicu!

Aj napriek ťažkostiam dokončil lekársku fakultu a po promócií už ako lekár začínal na internom oddelení v Bardejove. Následne na popud otca Rudolfa Baláža, neskoršieho banskobystrického biskupa, odchádza ako čerstvý novomanžel na psychiatrické oddelenie v Dubnici nad Váhom. Primára oddelenia chcelo vtedajšie vedenie nemocnice odvolať z náboženských dôvodov; reakcia doktora Petríka – jemu vlastná – na protest dáva výpoveď a sťahuje sa s rodinou do Starej Lubovne, kde obaja s manželkou Máriou dostávajú ponuku zriadiť si ambulancie. Tu sa rodí jeho neúnavná a hlavne nezištná práca ako psychiatria tohto okresu. Súčasťou jeho života sú vyhrážania, predvolávanie pred komisie, napr. kvôli odmietnutiu účasti v totalitných voľbách. Následne pracuje 2 roky ako vychovávateľ v internátnej škole v Podolínci.

So svojou budúcou manželkou Máriou zdieľal školské lavice od strednej školy až do konca vysokej školy. Z ich manželstva sa narodilo 5 detí: 4 dcéry a jeden syn. Keď sa František presťahoval so svojou mladou rodinou do Lubovne, v Plavči bol v tej dobe farárom Anton Konečný, neskorší dekan Teologickej fakulty v Košiciach. Otec Anton spomína: „Ako študenti v Košiciach sme o sebe vedeli, ale potom, keď som bol v Plavči farárom a on býval s rodinou v Novej Lubovni, stali sme sa blízky, rozumeli sme si. Spýtal som sa ho, či majú nejaké spoločenstvo.“

Odpovedal, že nie a že by ho privítali. Tak začalo pred skoro 40 rokmi naše spoločenstvo v Diele Máriinom, v Hnutí fokoláre. Profesionálne bol vynikajúci psychiater. Hovoril málo, ale počúval s neskrutnou trpezlivosťou. Rozprával – možno i zámerne – potichšie, a tak sa vytvárala pokojná, blahodarná atmosféra. Vedel sa vžiť do ľudských problémov a najrôznejších situácií. Keďže bol duchovne založeným človekom, vedel dobre pochopiť duchovné osoby. Cítili sa prijaté a pochopené a to bolo dôvodom, že bol známy nielen na celom Slovensku. Pri našom poslednom nedávnom stretnutí sme s vďačnosťou konštatovali, že ešte môžeme pracovať. Ferko s určitým dôrazom povedal, že treba pri tom dávať na seba pozor. Ja som si pomyslel, že pre neho to platí viacnásobne. Nemal pracovný čas, pri starostlivosti o pacientov zabúdal na starostlivosť o seba. Napriek svojmu ťažkému povolaniu človek mal vždy pocit, že je iba pre neho. Jeden z jeho spolubratov to vyjadril: „Keď si predstavím Ferka, vždy je len v službe iným. Inak som ho ani nepoznal.“

Jeho láska k blížnemu mala „božský odtieň“ – miloval blížnych tak, aby sa cítili byť milovaní. Na rôznych stretnutiach si vždy sadal na zadné miesta, akoby bol rád, že ho nie je vidieť. Koncom roku 2002 František dostal infarkt. Tanino Minuta, fokolárin z Talianska, ktorý prišiel práve v tej dobe na Slovensko, si veľmi dobre spomína na tie chvíle: „Osobne som Fera v tom čase ešte nepoznal, ale zvesť o ňom prišla až do Talianska. Stretol som ho po prvýkrát vo Svite na jednom stretnutí. Videl som človeka, ktorý dokáže byť blízko tomu, s kým práve hovorí. O svojej zdravotnej situácii nehovoril, ale otázku vždy presmeroval na toho, koho mal pred sebou. Keď som odchádzal zo Slovenska, Fero mi nechal vyhotoviť veľký drevený kríž, celý pokrytý čokoládkami ‚Merci‘.“

Aj svedectvo jeho krstnej dcéry Majky nám ukazuje ďalšie odtiene jeho osobnosti: „Ferko bol vďaka rozhodnutiu mojich rodičov krstným otcom všetkých nás troch sestier. Som im za túto voľbu nesmierne vďačná. Darovali mi špeciálneho krstného otca. Otca, ktorý ma viedol životom, smeroval ma v živote na Boha a sprítomňoval mi Jeho nesmiernu lásku. Krstný otec ma mal veľmi rád, osobitnou láskou ma sprevádzal tvrdými i radostnými obdobiami. Jeho láska bola neustála, pravdivá a priama, bez hraníc. Raz, keď tej lásky bolo tak veľa, že som ju akosi nevedela už prijať, som mu povedala: sta-

čí, krstný otec. Ja neviem, ako sa ti v živote za to všetko odmeniť! Ako ti to všetko raz „splatiť“. A on svojím priamym pohľadom, ale s úsmevom na tvári a s ľahkosťou odpovedal: „Mne nič nevracaj, nech ti to ani nenapadne! Obráť sa k iným a rob podobne.“ Jeho domov bol aj mojim domovom. Kedykoľvek som sa potrebovala stíšiť a nájsť vnútorný pokoj, šla som za ním. Vždy si našiel čas, ktorý som v tej chvíli potrebovala a pomohol mi prejsť rôznymi etapami môjho života. Mnohokrát, keď som vyšla do ich záhrady, som ho našla v kresle s ružencom v ruke. S manželkou Máriou mali vzťah založený na láske a slobode. Učil ma zachovať si vnútornú slobodu za každých okolností a načúvať hlasu srdca. Miloval konkrétne a jednoducho. Pamätám si, keď som ako dieťa chodievala k nemu do pracovne. Mala atmosféru niečoho, čo mi dávalo pokoj. Miloval prácu, bola jeho vášňou. Vstával veľmi skoro ráno a napriek tomu, že pracoval z domu, každý deň si dal kravatu a sako, a o 6-tej prijímal prvých pacientov. Bol pripravený. Ráno potreboval byť sám, robiť všetko vo svojom režime a pokoji. Na prichádzajúci deň sa pripravoval modlitbou a rozjímaním. Keď som sa ho pýtala, kedy si počas dňa oddýchne, veď sa nezastaví od rána do večera, s láskou a humorom odpovedal: „Nájdem si čas, v aute, na ceste (rád šoféroval), ale aj vo výťahu: kým sa vyvezieme z prízemnia na posledné poschodie, pospím si!“ Posledné obdobie bolo pre neho ťažké. Prijatť svoje limity, chorobu a pomoc od iných. Bol to pre neho očistec – krátky a intenzívny, sprevádzaný zhoršujúcim sa zdravotným stavom.

Na záver ešte slová kolegyne Moniky Zgolovej: „Vždy kládol Boha na prvé miesto a keď sa stal lekárom, začal mu slúžiť vo všetkých, ktorí hľadali u neho pomoc. Iste ho nebo privítalo, pripomenúc mu slová...bol som hladný a smädný, chorý a ty si mi pomohol. Kedy? Vždy, keď som to potreboval. Sú to známe otázky, na ktoré pri záverečných pohovoroch budeme odpovedať. A verím, že on prešiel týmto pohovorom s vyznamenaním.“

PREVZATÉ 6. OKTÓBRA 2017
ZO STRÁNKY FOKOLARE.SK

KOSTOL SV. MARTINA V KATÚNI

Katúň – starobylá a kedysi samostatná obec je v súčasnosti mestskou časťou Spišského Podhradia. Po stránke cirkevnej organizácie je filiálkou farnosti Spišská Kapitula.

Neveľká obec, s počtom obyvateľov pohybujúcim sa v dalekej i blízkej histórii len okolo jednej stovky, bola dlhé storočia bez kostola. Nebola tu ani žiadna kaplnka, iba ak stará drevená zvonička na briežku uprostred obce. Veriaci chodievali na bohoslužby do katedrály, ktorá bola pre nich aj farským chrámom,

alebo tiež do podhradského farského kostola. Túžba po vlastnom kostole bola veľmi silná a výrazne sa prejavila v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. Vtedajšia doba však takýmto aktivitám nepriala, preto obyvatelia použili lesť. Začali s legálnou stavbou domu smútku na miestnom cintoríne. Po rôznych sprievodných peripetiách sa napokon podarilo stavbu dokončiť a následne ju zlegalizovať ako bezvežový kostol sv. Martina.

LUBOMÍR KALAVSKÝ

FOTO: LUBOMÍR KALAVSKÝ

KOSTOL SV. MARTINA V PODHORANOCH

V zozname obcí Slovenskej republiky sa nezriedka vyskytujú dve obce s rovnakým názvom. Podhorany sú však tri – v okrese Nitra, Prešov a Kežmarok.

Podhorany patriace do Spišskej diecézy sa nachádzajú pod Tatrami, približne 15 km severne od Kežmarku. Sú filiálkou farnosti Toporec. V minulosti tu žilo prevažne nemecké obyvateľstvo hlásiace sa po reformácii k evanjelickému náboženstvu. Po ich vysídlení v roku 1945 sa tu nastahovali sloven-

ské rodiny, ktoré sa hlásili k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Dominantou obce je rímskokatolícky kostol sv. Martina pochádzajúci z polovice 14. storočia. Pri prestavbe v 17. storočí dostal nevšednú vežu v renesančnom štýle. Na Slovensku je takýchto kostolných veží len trinásť, z toho v Spišskej diecéze sedem (Podhorany, Kežmarok, Stará Lesná, Spišský Hrhov, Granč-Petrovce, Harakovce a Jamník). Patrón kostola sv. Martin sa nachádza aj v obecnom erbe.

LUBOMÍR KALAVSKÝ

EUCCHARISTIA A KŇAZSTVO

ROZDIELY MEDZI KATOLÍCKYM A PROTESTANTSKÝM UČENÍM

Čo sa týka Eucharistie, ktorú väčšina protestantov v ich chápaní nazýva „večera Pánova“ alebo jednoducho „prijímanie“, Katolícka cirkev sa drží doktríny transsubstanciácie, teda prepoštatnenia. Pojem transsubstanciácia najlepšie vystihuje filozofický pohľad Cirkvi na zmenu, ku ktorej pri konsekrácii dochádza. Spôsob, akým Cirkev vysvetľuje transsubstanciáciu, je ovplyvnený aristotelovským rozlíšením medzi substanciou (podstatou) a akcidentom (vlastnosťou). Transsubstanciácia znamená, že „konsekráciou chleba a vína sa uskutočňuje premena celej podstaty chleba na podstatu tela Krista, nášho Pána, a celej podstaty vína na podstatu jeho krvi“ (KKC 1376). „Pod konsekrovanými spôsobmi chleba a vína je opravdivo, skutočne a podstatne prítomný sám živý a oslávený Kristus, jeho telo a jeho krv spolu s jeho dušou a s jeho božstvom“ (KKC 1413).

Transsubstanciácia je výnimočné premenenie, odlišné od prírodných premenení. Totiž s premenením podstatnej formy v prirodzenej oblasti sú vždy spojené aj akcidentálne zmeny. Napr. víno sa vo svojej podstate mení skysnutím na ocot, pričom sa mení aj chuť, hustota, farba, a pod. No eucharistické premenenie znamená, že cela podstata sa mení, kým akcidenty (prípady) zostávajú nepremenené. Chlieb sa premení na Kristovo telo a víno na Kristovu krv, no farba, tvar, chuť, a pod. zostávajú. Pri konsekrácii teda dochádza k dvom zázrakom. Jednak prepoštatnenie matérie, teda chleba na Kristovo telo a vína na Kristovu krv a jednak zachovanie akcidentov matérie. V prirodzenom poriadku toto nemá obdobu.

V kontraste k tomuto učeniu vystupujú názory, ktoré katolícke učenie neprijíma. Luther napr. tvrdil, že Kristus je reálne prítomný, ale túto prítomnosť ohraničil len na slávenie večere. Oproti katolíckej náuke o transsubstanciácii tvrdil, že v Eucharistii pravé telo a pravá krv Kristova je spolu s podstatou chleba a vína. Ide teda o koexistenciu (spo-

lujestvovanie). Táto náuka sa nazýva konsubstanciácia. Zwingli zas popieral reálnu prítomnosť a prehlasoval, že chlieb a víno sú len symbolmi Kristovho tela a krvi. Calvin zavrhol podstatnú prítomnosť Kristovho tela a krvi a presadzoval tzv. dynamickú prítomnosť Krista, ktorá sa prejavuje v jeho účinkoch. Požívaním chleba a vína sa veriacim, podľa Kalvína predestinovaným (predurčeným), udeľuje sila, ktorá živí dušu. Liberálny protestantizmus popiera, že Kristus chcel ustanoviť Eucharistiu a poslednú večeru prehlasuje len za rozlúčkovú hostinu.

Niektorí protestanti, napr. luteráni, sa teda držia mienky nazývanej konsubstanciácia. Luteranizmus odmieta učenie o transsubstanciácii, zároveň však verí, že pri večeri Pánovej veriaci prijímajú pravé telo a pravú krv Ježiša Krista. Podľa tejto konsubstanciácie chlieb zostáva naďalej chlebom a víno

vínom, ale zároveň je to pravé telo a pravá krv Ježiša Krista. Vo chvíli prijímania elementy večere Pánovej nemožno považovať len za chlieb a víno, pretože je to pravé telo a pravá krv Ježiša Krista. V tom zmysle dochádza ku konsubstanciácii.

Podobne ako katolícka náuka o transsubstanciácii, konsubstanciácia uznáva skutočnú prítomnosť tela a krvi Pána. Podstatné rozdiely sú ale v tom, že transsubstanciácia uznáva, že po konsekračných slovách (slovách premenenia) sa chlieb a víno natrvalo stávajú telom a krvou Pána, zostávajú vo viditeľnej podobe chleba a vína. Preto sú po konsekrácii pozostávajúce hostie predmetom klaňania a bez ďalšej konsekrácie sa používajú pri nasledujúcom prijímaní veriacich.

Podľa luteránskej náuky o konsubstanciácii počas prijímania veriaci síce prijíma telo a krv Ježiša Krista, ale je to vtedy a iba vtedy. Mimo aktu prijímania teda viera v prítomnosť Krista absentuje. Reálna prítomnosť Krista je ohraničená len na slávenie večere. Preto sa v luteránstve pozostávajúcim hostiám neprejavuje ani úcta, ani klaňanie a po zakončení bohoslužby sú opäť obyčajným chlebom.

V úzkom spojení s Eucharistiou je služobné kňazstvo. Pápež Pius XII. v exhortácii o kňazoch *Menti*

nostrae uvádza, že oni „sú hlavne preto služobníkmi Božského Vykupiteľa, aby prinášali eucharistickú obeť.“ Treba uviesť, že v Katolíckej cirkvi rozlišujeme „spoločné kňazstvo“ (*sacerdotium commune*), čo je kňazstvo Krista, na ktorom majú účasť všetci pokrstení. Veriaci vykonávajú svoje krstné kňazstvo účasťou na poslaní Krista, Kňaza, Proroka a Kráľa, každý podľa vlastného povolania. Okrem toho rozlišujeme kňazstvo služobné, hierarchické. Spoločné a služobné kňazstvo sa od seba podstatne líšia. Kým spoločné kňazstvo veriacich sa uskutočňuje rozvíjaním krstnej milosti, života viery, nádeje a lásky a života podľa Ducha, služobné kňazstvo je v službách spoločného kňazstva, je zamerané na rozvíjanie krstnej milosti všetkých kresťanov. Je jedným z prostriedkov, ktorými Kristus neprestajne buduje a vedie svoju Cirkev. Preto sa prenáša osobitnou sviatosťou, sviatosťou posvätného stavu (*sacramentum Ordinis*). Tu hovoríme o služobnom kňazstve.

„Katolícke učenie vyjadrené v liturgii, v Učiteľskom úrade a v nepretržitej praxi Cirkvi, dosvedča, že jestvujú dva stupne služobnej účasti na Kristovom kňazstve: stupeň biskupov (episkopát) a stupeň kňazov (presbyterát). Diakonát má za úlohu im pomáhať a slúžiť“ (KKC 1554).

V Katolíckej cirkvi je kňazstvo sviatosť, v ktorej sa pokrstenému mužovi skrze vkladanie rúk biskupa a modlitbou biskupa, nazývanou konsekračná modlitba, udeľuje duchovná moc a milosť, ktorá je potrebná na vykonávanie tejto moci. „Pán Ježiš si vyvolil mužov, aby vytvoril zbor dvanástich apoštolov, a apoštoli urobili to isté, keď si vyvolili spolupracovníkov, ktorí mali po nich nastúpiť v ich poslaní. Kolégium biskupov, s ktorými sú kňazi spojení v kňazstve (in sacerdotio), sprítomňuje a aktualizuje až do Kristovho návratu zbor Dvanástich. Cirkev si je vedomá, že je viazaná touto voľbou samého Pána. Preto vysviacka žien nie je možná“ (KKC 1577).

Všetci vysvätení služobníci Latinskej cirkvi, okrem trvalých diakonov, sa normálne vyberajú spomedzi veriacich mužov, ktorí sú slobodní a chcú zachovávať celibát „pre nebeské kráľovstvo“ (KKC 1579).

„Tak ako pri krste a pri birmovaní, táto účasť na Kristovom poslaní sa dáva raz navždy. Aj sviatosť posvätného stavu udeľuje nezmazateľný duchovný znak (charakter) a nemožno ju opakovať ani udeliť iba na istý čas“ (KKC 1582). „Kto bol platne vysvätený...,nemôže sa už v striktnom zmysle slova znova stať laikom, lebo charakter vtlačený vysviackou zostáva navždy. Povolanie a poslanie, ktoré dostal v deň svojej vysviacky, ho poznačujú natrvalo“ (KKC 1575).

V protestantizme kňazstvo nie je sviatosťou. V protestantizme neexistuje hierarchia a zanikla v ňom aj apoštolská postupnosť. Táto apoštolská postupnosť zabezpečuje sviatostnú službu v Katolíckej cirkvi. Kňazstvo sa tak v protestantských spoločnostiach chápe len ako vykonávanie úradu v miestnom spoločenstve. Uznávajúc náuku všeobecného kňazstva veriacich, povolaných skrze krst, si spoločenstvo vyberá tých, ktorí v zhromaždení veriacich majú spravovať toto kňazstvo zvláštnym spôsobom skrze službu Slova a sviatostí (treba pripomenúť, že protestanti sa v počte sviatostí líšia od katolíckeho učenia).

Duchovný úrad, chápaný ako celok, vykonáva rôzne služby: biskup, presbyter, diakon. Povolanie na každý z troch stupňov duchovného úradu nastupuje skrze osobné vysvätenie. Vertikálnu štruktúru Katolíckej cirkvi, ktorú nazývame hierarchické usporiadanie, protestanti nahrádzajú horizontálnou štruktúrou. Teda, na rozdiel od Katolíckej cirkvi, medzi tromi stupňami duchovného úradu, v protestantizme sa nenachádza hierarchické usporiadanie (vertikálne), ale iba v rozsahu priznaných kompetencií (horizontálne). Duchovného úradu je možné niekoho zbaviť alebo z neho rezignovať. Časť protestantských spoločností udeľuje tento úrad aj ženám.

LUKÁŠ KUTLÁK
LUKÁŠ ŠTOLÁRIK

ŽIVOT, SLUŽBA A VÝZVY MLADÝCH

Milí priatelia, drahí naši čitatelia! Do redakcie časopisu Kapitula sa z rôznych strán dostávali otázky, alebo aj požiadavky, aby sme na stránkach tohto časopisu uverejňovali aj nejaké články alebo správy pre mladých ľudí. Na stretnutí redakčnej rady pred uverejnením tohto čísla sme preto prijali rozhodnutie dať našim mladým ľuďom v časopise patričný priestor. Vhodnou príležitosťou k tomuto rozhodnutiu je aj nadchádzajúca celocirkevná synoda o mladých, na ktorú sa všetci tešíme a s napätím očakávame jej priebeh. Konzultovali sme preto jednak s diecéznym pánom biskupom, ako aj s vedením Diecéznej komisie pre mládež a uzavreli sme dohodu, že v časopise vytvoríme novú rubriku s názvom „Život, služba a výzvy mladých“ a že členom redakčnej rady sa stane pán Daniel Lysý, ktorý pracuje v Komisii pre mládež Spišskej diecézy ako koordinátor činnosti tejto komisie. V prvom článku uverejňujeme základnú charakteristiku Diecézneho centra mládeže vo Važci, ktorú pripravil spolu s kolegom Lubomírom Lorenčíkom. Veríme, že tou-

to rubrikou časopis získa na pestrosti i zaujímavosti a že prinesie väčší úžitok vám, našim čitateľom.

Diecézne centrum mládeže Premeny vo Važci existuje v našej diecéze už trinásť rokov. Každý rok ho navštívi viac než 2000 mladých ľudí a detí. Prebiehajú tu mnohé duchovné obnovy, neformálne vzdelávacie programy a najmä dva ročníky Diecéznej animátorskej školy pre mladých. Premeny sú miestom, kde sa dá život stretnúť priam hmatateľným spôsobom a kde mladí prichádzajú hľadať Boha.

Vzniku Diecézneho centra mládeže predchádzala rekonštrukcia budovy niekdajšej katolíckej školy vo Važci. Komisia pre mládež v Spišskej diecéze získala budovu do prenájmu v roku 2001 so zámerom adaptovať ju na Diecézne centrum mládeže (DCM).

Po projektovej príprave a získaní finančných prostriedkov z grantov zahraničných i slovenských

nadácií a vďaka príspevkom ďalších darcov sa začala rekonštrukcia budovy. Rekonštrukčné práce začali na jar roku 2003 a pokračovali až do leta 2004. Stará strecha sa zhodila a po spevnení múrov sa nadviedlo poschodie s ubytovacou časťou. Prízemie sa upravilo na jedáleň s kuchyňou, ďalej s prednáškovou a spoločenskou miestnosťou.

1. septembra 2004 bolo zriadené Diecézne centrum voľného času vo Važci, aby poskytovalo duchovné potreby pre deti a mládež v oblasti záujmového vzdelávania v kresťanskom duchu na území celej Spišskej diecézy (Orava, Liptov, Spiš).

Po stavebných úpravách (vstup z jedálne) sa podarilo pristaviť kaplnku pre 50 ľudí.

2. októbra 2010 diecézny biskup Mons. František Tondra vyhovel potrebám DCM vo Važci, kánonicky zriadil a požehnal kaplnku sv. Františka Assiského. Centrum tak dostalo svoje „srdce“.

O rok neskôr sa začalo so stavbou Domu prijatia, ktorý v súčasnosti stojí oproti centru. V tejto budove bývajú dobrovoľníci a príležitostní návštevníci, ktorí sem prichádzajú na program prijatia. Terajší diecézny biskup Mons. Štefan Sečka požehnal tento dom v roku 2014 počas osláv desiateho výročia DCM Premeny.

Víziou DCM Premeny je, aby každý mladý človek mohol prísť bližšie k Bohu, stretnúť sa s Ním a zažiť premenu srdca podľa slov proroka Ezechiela: Vtedy im dám jednotné srdce a jednotného ducha vložím do ich vnútra. Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa, aby kráčali podľa mojich príkazov, zachovávali moje práva a konali podľa nich. Aby boli mojím národom a ja aby som bol ich Bohom“ (Ez 11,19-20).

V DCM Premeny v súčasnosti prebiehajú aj tieto podujatia:

1. Diecézna animátorská škola (DAŠ) – zameraná na formáciu pomocníkov a animátorov pre prácu s mládežou vo farnostiach. V roku 2000 začala neformálnym vzdelávaním mladých na fare v Spišskej Belej. Od roku 2004 prichádzajú účastníci prvého a druhého ročníka DAŠ spolu s animátorským tímom a lektormi počas víkendov do DCM Premeny vo Važci. (viac o DAŠ v ďalších číslach časopisu Kapitula)

2. Krúžková činnosť centra voľného času s deťmi z obce Važec počas školského roka.

3. Duchovné obnovy cirkevných škôl: jednoduchý, dvojdňový alebo trojdňový duchovný program pre stredoškôlkov i žiakov ZŠ. Sústredenia zo spirituality pre študentov Katolíckej univerzity v Ružomberku.

4. Spišnet – stretnutie vedúcich a zástupcov mládežníckych spoločenstiev Spišskej diecézy.

5. Duchovné obnovy spoločenstiev.

6. Víkendový kurz základov kresťanského života.

7. Letné tábory pre deti a mládež.

8. Príležitostné (rekolekcie kňazov, zasadnutia Rady mládeže KBS, zasadnutia Komisie pre mládež v Spišskej diecéze, prípravné, pracovné a organizačné stretnutia).

9. Prázdninové a relaxačné pobyty pre školy (školské výlety, školy v prírode, kurz OČAP...).

Sme Bohu vďační za toto miesto a aj Vás pozývame na návštevu, či len keď pôjdete okolo, alebo na nejaké podujatie či vlastnú akciu.

Viac na:

www.komisnia.sk

www.vazec-centrum.sk

<http://rkvazec.sk/farnost/diecezne-centrum-premeny>

LUBOMÍR LORENČÍK, DANIEL LYSÝ

LEVOČSKÁ PANNA MÁRIA V KRAKOVE

Metropola Krakov tróni v pamäti poľského národa ako sídlo kráľov a duchovné srdce celej krajiny. Význam európskeho veľkomesta a prilahlých krakovských lokalít si však veľmi dobre uvedomovali všetky povojnové socialistické vlády vo Varšave, Gomuľkovou počínajúc a Kaniowou končiac. Krakov sa mal stať centrom ťažobného priemyslu. Plánovaná rozsiahla výstavba baní však plnila ešte jeden zamýšľaný cieľ: zabrániť výstavbe kostolov, po ktorých krakovskí veriaci túžobne volali.

V roku 1964 pápež blahoslavený Pavol VI. vymenoval za krakovského arcibiskupa-metropolitu dovtedajšieho administrátora Krakovskej diecézy Karola Wojtyła, ktorý okamžite po svojom nástupe do úradu rozprúdil intenzívny duchovný život. Karol Wojtyła, od júna 1967 kardinál, veľmi dobre poznal zámery vlády Władysława Gomuľku, aj jeho nástupcu Edwarda Giereka, vytvoriť v Krakove i okolí tejto metropoly ateistickú zónu bez kostolov. Kardinál a krakovský arcibiskup-metropolita pochopil, ako rýchlo musí konať. Vedel, že výstavba kostola nezaberie toľko času ako spustenie ťažobnej prevádzky v naprojektovaných baniach. Keď sa vracal z Druhého vatikánskeho koncilu, priniesol z Vatikánu základný kameň pod prvý kostol v Novej Hute. V tom istom roku slúžil v Novej Hute pod holým nebom polnočnú sv. omšu. Osem rokov zápasil kardinál Wojtyła s krakovskými úradmi aj s najvyššími straníckymi orgánmi, aby mohol v Novej Hute vyrásť nový kostol.

V roku 1973 slúžil prvú pontifikálnu sv. omšu v kostole pripomínajúcom architektonickým vzhľadom loď – bárku, čo bola najmilovanejšia pieseň sv. Jána Pavla II. Hneď po svojom nástupe na apoštolský stolec vo Vatikáne všemožne podporoval výstavbu ďalších Božích chrámov priamo v Krakove a okolí poľského veľkomesta.

Sv. Ján Pavol II. poveril kardinála Franciszka Macharskeho, ktorý ho v roku 1978 vystriedal v úrade krakovského arcibiskupa-metropolitu, výstavbou

Svätyne Božieho milosrdenstva a rekonštrukciou kláštora sv. Faustíny Kowalskej na predmestí Krakova nazývanom Lagiewniki. V roku 1995 bol rozsiahly objekt dokončený a odvtedy je miestom mnohých pútí poľských, ale aj slovenských a ďalších zahraničných veriacich.

Mesto Krakov so svojimi štvrtami a okolím však bolo a navždy zostáva bytostne prepojené so sv. Jánom Pavlom II., čo si uvedomoval dlhoročný sekretár Svätého Otca a jeho najbližší človek, kardinál Stanisław Dziwisz, ktorý v roku 2005 vystriedal Franciszka Macharskeho vo funkcii krakovského arcibiskupa-metropolitu a krátko po svojom nástupe začal riadiť práce na výstavbe monumentálneho Sanktuária sv. Jána Pavla II. na vršku pri lagiewnickej Svätyni Božieho milosrdenstva. Rozsiahly komplex vyrástol za neuveriteľné štyri roky s perspektívou ďalšieho rozširovania na najväčšie svetové pútnické centrum. Srdcom všetkých budov pá-

pežského centra v Krakove na Bielych vodách, je dvojpodlažný chrám zasvätený tomuto svätému pápežovi. V deň otvorenia Sanktuária – 11. júna 2011 – v dolnej kaplnke pod oltárnou menzou, boli uložené relikvie krvi Jána Pavla II. V kňazskej kaplnke sa nachádza originálna kamenná doska z hrobu Jána Pavla II. z Baziliky sv. Petra vo Vatikáne.

Vnútro sanktuária zdobia mozaiky svetoznámeho autora pátra Marka Rupnika, SJ. Tento jezuita, pochádzajúci zo Slovinska, je považovaný za najväčšieho majstra v tvorbe mozaík. Svojim dielam v Sanktuáriu sv. Jána Pavla II. vtlačil hlboké duchovné posolstvo a najvyšší stupeň sakrálnej estetickej krásy.

Pozoruhodne sú riešené vstupné brány do sanktuária na prízemí. Na krídlach brán sú v bronzovej tepaných názvy encyklik sv. Jána Pavla II.

Dolná kaplnka má zaujímavý architektonický pôdorys v tvare osemuholníka. Uprostred sa nachádza obojstranný oltár, za sedesom sú portréty sv. Jána Pavla II. a poľských svätých. Na stenách kaplnky sú obrazy Panny Márie fatimskej, lurdskej, czenstochowskej, Panny Márie z Altöttingu a ďalších významných európskych pútnických miest, medzi ktoré patrí aj Levoča.

V Roku milosrdenstva putovali levočskí veriaci do Baziliky Božieho milosrdenstva v Lagiewnikoch. V rámci tejto púte navštívili aj Sanktuárium sv. Jána Pavla II. Mons. František Dluhoš sa pozhoval s vicerektorom Sanktuária ks. Pawłom Kummerom. Výsledkom rozhovoru bolo stretnutie s kardinálom Dziwiszom v októbri 2016. Otec kardinál privítal myšlienku inštalovania mozaiky s motívom levočskej Panny Márie v dolnej kaplnke Sanktuária sv. Jána Pavla II. Kardinál Dziwisz v sobotu 12. augusta 2017 slávnostne požehnal levočský sakrálny artefakt.

V úvode slávnostnej pontifikálnej sv. omše hlavný celebrant kardinál Dziwisz privítal všetkých prítomných: „Všetkých Vás vítam, drahí bratia a sestry, zúčastnení na Eucharistii, ktorá je pre nás – učeníkov Ježiša Krista – prameňom a vrcholom celého kresťanského života. Veríme, že medzi nami je ukrižovaný a zmŕtvychvstalý Pán.

Výnimočne a z celého srdca vítam medzi nami slovenských pútnikov, ktorí pod vedením biskupa Spišskej diecézy Mons. Štefana Sečku prišli dnes do Sanktuária sv. Jána Pavla II. Taktiež vítam pána biskupa Mons. Stanislava Stolárika, rožňavského die-

cézneho biskupa. Spoločne chceme dnes posvätiť, tu v sanktuáriu, novú kaplnku Panny Márie z Levoče.

Na jednej strane to bude prejav viery a mariánskej úcty slovenského národa, ale zároveň to bude trvalý a viditeľný znak púť, ktoré spájali slovenský národ so svätým Jánom Pavlom II.

Kardinál Dziwisz okrem iného vo svojej homílii povedal: *Vieme, že medzi pútnikmi smerujúcimi do Levoče bol aj sv. Ján Pavol II. Dlhú dobu musel čakať. Celé roky svojho pontifikátu počúval hlasy bratov Slovákov, ktorí ho pozývali do Levoče počas generálnych audiencií na Námestí sv. Petra v Ríme. A všetci sme sa dočkali toho pamätného dňa 3. júla 1995, keď na druhý deň po svätorečení košických mučeníkov biskup Ríma – Peter našich čias – zavítal na Mariánsku horu. Pamätáme na mimoriadne vŕúcne prijatie, akého sa mu dostalo od obrovského davu pútnikov. Svätý Otec bol nesmierne dojatý. Splnil sa jeho sen, ktorý roky nosil vo svojom srdci. V Levoči, medzi slovenskými mariánskymi pútnikmi, sa cítil ako doma. Z toho miesta sa pozeral smerom k slovenským a poľským Tatram. Do Zakopaného zavítal až o dva roky neskôr. A spomínajúc na Mariánskej hore na roky panujúcej marxistickej ideológie konštatoval, že „určite levočskému sanktuáriu na Mariánskej hore mnoho synov a dcér slovenskej zeme vďačí za to, že pravda o Bohu a viera v Boha sa zachovala v ich dušiach.“*

Dnes, bratia a sestry, prežívame významnú udalosť. Ako som spomenul v úvode sv. omše, v Sanktuárii sv. Jána Pavla II. posvätime podobu levočskej Panny Márie. Mozaika ešte viac spojí svätého pápeža s Levočou. Najprv sa on vybral ku Kristovej Matke, ktorá rozprestiera svoju ochranu nad slovenským národom z výšin Mariánskej hory. Sv. Ján Pavol II. mnohokrát predtým i potom hovoril k levočskej Panne Márii. Jej zveril Cirkev na Slovensku. A teraz ona, symbolickým spôsobom v mozaike svojej sochy, prišla k nemu, do jeho sanktuária. Slovenskí pútnici, ktorí v takom hojnom počte navštevujú neďaleké Sanktuárium Božieho Milosrdenstva,

a súčasne aj Sanktuárium sv. Jána Pavla II., nájdú v tejto kaplnke svoje miesto, svoju Matku. Počas života Jána Pavla II. putovali k nemu, do Ríma, prijímali ho vo svojej vlasti. Teraz tu, v jeho sanktuáriu, môžu ho prosiť o príhovor.

Mozaika levočskej Panny Márie bude tu pripomínať Slovákom aj Poliakom ich duchovné príbuzenstvo, prelínanie ich kultúr, blízkosť ich jazykov, predovšetkým jazyka, ktorý ich najviac spája – a to je jazyk viery v Ježiša Krista, kresťanské lásky a nádeje.

Pred rokom, 30. júla, v tomto sanktuáriu sa modlil a slávil Eucharistiu Svätý Otec František. Bolo to počas nezabudnuteľných Svetových dní mládeže. Na tomto veľkom sviatku viery sa zúčastnilo aj veľa mladých Slovákov. Dnes využívam príležitosť a do rúk Otca biskupa Štefana skladám podakovanie slovenskej Cirkvi za angažovanosť slovenskej mládeže na tomto celosvetovom podujatí.

Nech nás z nebies ochraňuje Najsvätejšia Panna, ktorej nanebovzatie budeme sláviť o niekoľko dní. Prosme ju, aby sme pamätajúc na jej slová z Kány Galilejskej: „Urobte všetko, čo vám povie“ (Jn 2,5), pozorne počúvali slová Ježiša, ktorý sa k nám prihovára v Evanjeliu a učení Cirkvi. Prosme sv. Jána Pavla II., aby sa prihováral pred Božím trónom za naše bratské národy, aby sme ostávali verní Bohu, aby sme sa nebáli výziev súčasného sveta a otvárali Kristovi dokorán dvere našich srdc.“

Mozaika sa nádherne vyníma medzi šiestimi veľkoplošnými obrazmi mariánskych svätých, ktoré Svätý Otec počas svojho pontifikátu navštívil. Portréty však postupne predisponujú do Múzea sv. Jána Pavla II. v areáli sanktuária a v dolnej kaplnke nahradia obrazy mozaiky, ktoré zhotovia majstri v talianskej Verone. Prvou je práve levočská, ktorú zhotovili umelci v talianskej Verone a celková hodnota tohto diela presahuje 28 000 eur. Mozaiku levočskej Preblahoslavenej Panny Márie z väčšej časti financoval Mons. František Długoš. V dolnej kaplnke

sú tabuľky s menami darcov, ktorí prispeli sumou nad 500 eur.

Po požehnaní mozaiky levočskej Panny Márie, ktorá je darom levočských veriacich, Spišiakov a Slovákov pre Sanktuárium sv. Jána Pavla II. v Krakove, odovzdal z vdaky kardinál Dziwisz pre obidve levočské baziliky relikviár sv. Jána Pavla II.

Bývalý tajomník kardinála Franciszka Macharskeho koordinuje zhotovenie v poradí druhej mozaiky Panny Márie, Matky ustavičnej pomoci. Levočanov, ale i Slovákov môže naplňovať vedomie historického prvenstva, lebo ich Božia Matka sa dočkala výsady zaujať čestné miesto v unikátnej svätyni postavenej na počesť prvého slovanského pápeža. Splnila sa výzva, ktorú v septembri minulého roka adresoval levočskému dekanovi rožňavský diecézny biskup Mons. Stanislav Stolárik: „Spišiáci, tu musí byť levočská Panna Mária!“

MONS. FRANTIŠEK DŁUGOŠ
DEKAN-FARÁR LEVOČA

ÚPLNÉ ODPUSTKY A „KORUNKA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA“

Arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský poslal v mene Konferencie biskupov Slovenska prosbu Svätému Otcovi Františkovi, aby udelil úplné odpustky, ktoré sa budú viazať na modlitbu, známu pod názvom „Korunka Božieho milosrdenstva“.

V apríli 2017 prišla z Ríma pozitívna odpoveď, ktorú prinášame v plnom znení:

Apoštolská Penitenciária, na základe fakulty jej zverenej Svätým Otcom Františkom, ochotne udeľuje úplné odpustky, ktoré môžu získať úprimne sa kajúci veriaci po riadnom splnení obvyklých podmienok (sviatostná spoveď, eucharistické prijímanie a modlitba na úmysel Najvyššieho Velkňaza), a ktoré je tiež možné aplikovať pre duše veriacich v očistci na spôsob príhovoru, ak:

- nábožne recitujú Korunku Božieho milosrdenstva pred Najsvätejšou Sviatosťou oltárnou, verejne vystavenou alebo uchovávanou vo svätostánku, v kostole alebo v kaplnke nachádzajúcej sa na území Slovenska;

- sa zhromaždia v rodine, v rehoľnej komunite, v združení veriacich, a všeobecne, keď sa viacerí veriaci zhromaždia za nejakým poctivým cieľom a nábožne sa zjednotia s recitáciou danej modlitby šírenou prostredníctvom televízneho alebo rozhlasového vysielania, ktorú rovnakým spôsobom (pred Najsvätejšou Sviatosťou oltárnou) odrieka diecézny biskup alebo ním na to ustanovený kňaz.

Tí veriaci, ktorí pre chorobu alebo z iného vážneho dôvodu nemôžu opustiť svoj dom, sa pomodlia Korunku Božieho milosrdenstva, dôverujúc a túžiac po milosrdenstve pre seba a blížneho, môžu taktiež získať úplné odpustky za obvyklých podmienok, pri zachovaní predpisov č. 24 a 25 o „hatených“.

V ostatných prípadoch odpustky budú čiastočné.

Toto ustanovenie má trvalú platnosť, aj bez zverejnenia Apoštolského listu vo forme „breve“.

Akékoľvek opačné ustanovenie nie je prekážkou.

MAURO KARDINÁL PIACENZA
NAJVYŠŠÍ PENITENCIÁR

KRYŠTOF NYKIEL
REGENS

ZASVÄTENIE SPIŠSKEJ DIECÉZY PANNE MÁRII

Nepoškvrnené Srdce Panny Márie! Ako duchovný pastier, ktorému Boh zveril starosť o duchovné stádo tejto diecézy, dnes na tomto pútnickom mieste ti ho zverujem a zasväcujem. Prijmi ho pod svoj materinský ochranný plášť.

Tvojmu Nepoškvrnenému materinskému Srdcu zasväcujem predovšetkým seba samého a diecézne kňazstvo, pracujúce spolu so mnou vo vinici Pánovej. Oroduj za nás u svojho Božského Syna a vypros nám uňho milosti a pomoc, aby sme povinnosti svojho kňazského stavu a povolania horlivo plnili a vo svätej službe tvojho Syna nachádzali vždy duševnú radosť.

Vypros nám silu viery, aby sme ju vedeli čím hlbšie zasievať do srdc svojich veriacich a takto mohli rozohriať srdcia mnohých, aby neochladli v úcte a láske k tebe.

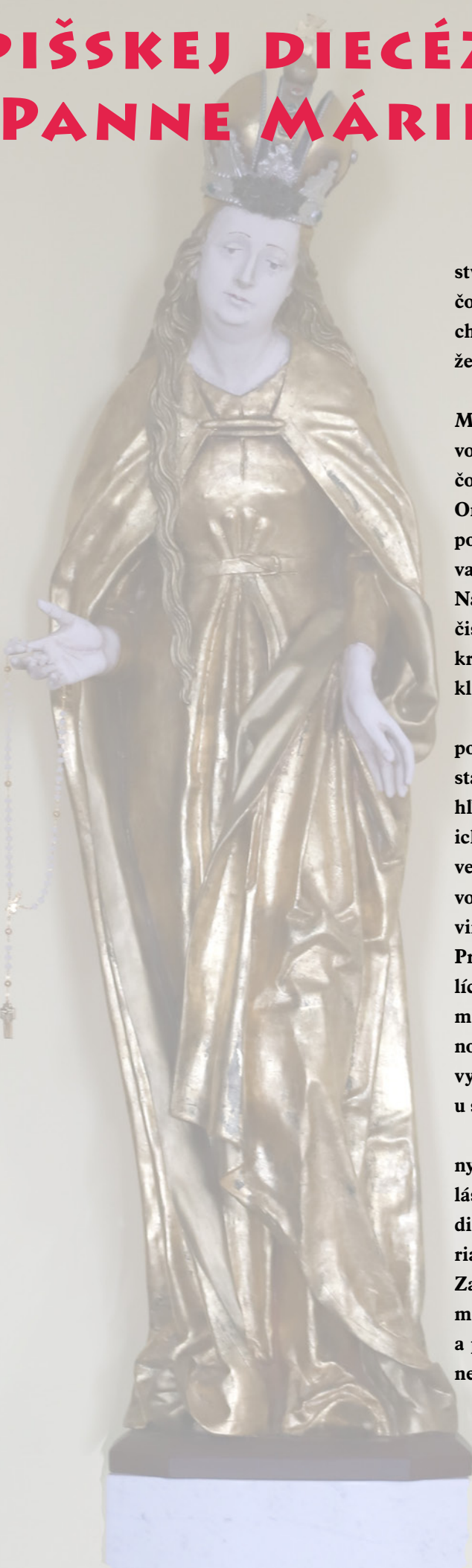
Nepoškvrnené Srdce Panny Márie! Zasväcujem ti našich otcov a naše matky. Oroduj za nich, aby podľa príkladu nazaretskej Svätej rodiny plnili rodičovské úlohy a povinnosti. Vypros im u Boha milosť pokoja, svornosti a lásky, aby s citom blaženosti vedeli vždy znášať bremená životných ťažkostí. V ich deťoch im vypros verné, milujúce a poslušné potom-

stvo. Vypros im múdrosť a rodičovskú lásku, aby svoje deti vychovávali k časnej i večnej blaženosti.

Nepoškvrnené Srdce Panny Márie! Zasväcujem ti ovocie života našich pozemských rodičov: synov a dcéry, našu mládež. Oroduj za ňu u Boha, aby jej dal potrebnú milosť a silu ctíť, milovať a poslúchať svojich rodičov. Našej mládeži vypros anjelskú čistotu, aby zachovávala svoju krstnú nevinnosť, najdrahší poklad.

Našej mládeži vypros milosť povolania na kňazský a reholný stav. Pánova vinica potrebuje a hľadá nových robotníkov. Málo ich je, hoci práca vo vinici Pánovej je veľká a namáhavá. Kristovo kráľovstvo na zemi sme povinní stále budovať a rozširovať. Pros Boha, nech v našich katolíckych rodičoch vzbudí povedomie, že darovať dieťa službe Pánovej, je pre nich nielen veľké vyznačenie, ale aj veľká zásluha u samého Boha.

Nepoškvrnené Srdce Panny Márie! Do tvojej materinskej lásky odporúčam nielen svojich diecézanov, ale aj všetkých veriacich prítomných na tejto púti. Za všetkých oroduj a vypros im milosť, aby poznali pravú vieru a pravú cestu, vedúcu do blaženej večnosti. Amen.

STAŇTE SA NAŠÍM PRISPIEVATEĽOM

DEJE SA VO VAŠEJ FARNOSTI ČI V SPOLOČENSTVE NIEČO PODNETNÉ?

DAJTE O TOM VEDIETĽ!

NAPÍŠTE NA CASOPIS@KAPITULA.SK.

AK CHCEŠ DOSTÁVAŤ ČASOPIS PRIAMO DO SVOJEJ SCHRÁNKY,
DAJ NÁM TO VEDIETĽ NA CASOPIS@KAPITULA.SK

[NÁJDETE NÁS AJ NA FACEBOOKU](#)